

Warszawa, dnia 12 czerwca 2024 r.

Poz. 858

USTAWA

z dnia 15 maja 2024 r.

o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń wspierających rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka, zwanych dalej „świadczeniami „aktywny rodzic””, oraz zasady przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

Art. 2. 1. Świadczeniami „aktywny rodzic” są:

- 1) świadczenie „aktywni rodzice w pracy”;
- 2) świadczenie „aktywnie w żłobku”;
- 3) świadczenie „aktywnie w domu”.

2. Celem świadczeń „aktywny rodzic” jest ułatwienie rodzicom i innym osobom wypełniającym funkcje rodzicielskie pogodzenia zadań związanych z rodzicielstwem z aktywnością zawodową.

Art. 3. Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o:

- 1) opiece faktycznym – oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka;
- 2) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – oznacza to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.²⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów oraz uchyla się ustawę z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 43, Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 188 z 09.07.2013, str. 10, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13, Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 338 z 15.10.2020, str. 18.

str. 72, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.³⁾);

- 3) żłobku, klubie dziecięcym, dziennym opiekunie lub niani – oznacza to odpowiednio żłobek, klub dziecięcy, dziennego opiekuna lub nianię w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 i 743).

Art. 4. Na to samo dziecko, za dany miesiąc, przysługuje tylko jedno ze świadczeń „aktywny rodzic”.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw rodziny może prowadzić działania promocyjne dotyczące wspierania rodziców w aktywności zawodowej, opieki nad dzieckiem oraz wychowania dziecka, a także przeprowadzać w tym obszarze badania, ekspertyzy i analizy.

2. Realizację zadań, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny może zlecić w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 oraz z 2024 r. poz. 834), lub zlecić na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.

3. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, może odbywać się we współpracy z wojewodą.

Art. 6. Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi i Senatowi, w terminie do dnia 30 września, sprawozdanie z realizacji ustawy.

Rozdział 2

Świadczenie „aktywni rodzice w pracy”

Art. 7. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:

- 1) dziecku – oznacza to dziecko własne, dziecko pozostające pod opieką opiekuna faktycznego lub dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej – na które jest ustalane lub weryfikowane prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”;
- 2) aktywności zawodowej – oznacza to:
 - a) podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1–8, 10 i 23 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497),
 - b) pobieranie zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, zasiłku opiekuńczego, zasiłku wyrównawczego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2780), zasiłku chorobowego, zasiłku wyrównawczego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2189), z wyjątkiem zasiłków i świadczeń przysługujących po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego albo wypadkowego, oraz pobieranie wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465),
 - c) podleganie obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 4–15 i 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) – w stosunku do osób, których zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego jest dokonywane za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
 - d) podleganie, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90), ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników z mocy ustawy albo przez nieprzerwany okres co najmniej 12 miesięcy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników na wniosek;
- 3) minimalnym wynagrodzeniu za pracę – oznacza to minimalne wynagrodzenie za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667).

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 366 z 20.12.2014, str. 15, Dz. Urz. UE L 288 z 22.10.2016, str. 58, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13 oraz Dz. Urz. UE L 54 z 24.02.2018, str. 18.

Art. 8. 1. Świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769), jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizej,
 - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
 - f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - na podstawie wizej krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
 - g) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącym obywatelami Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członkom ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.⁴⁾).

2. Prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w jakim mają otrzymywać świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 9. 1. Świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje na nieobjęte opieką w żłobku, klubie dziecięcym, przedszkolu albo przez dziennego opiekuna dziecko aktywnym zawodowo:

- 1) matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca, z uwzględnieniem art. 11 ust. 3, albo
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, albo
- 3) osobie pełniącej funkcję rodziny zastępczej albo osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742 i 743).

⁴⁾ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz. Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53, Dz. Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 1 i 3, Dz. Urz. UE L 43 z 24.02.2022, str. 84, Dz. Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 184 z 21.07.2023, str. 111.

2. Na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje wyłącznie odpowiednio aktywnej zawodowo osobie pełniącej funkcję rodziny zastępczej albo aktywnej zawodowo osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka.

Art. 10. 1. W przypadku osoby ubiegającej się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub otrzymującej to świadczenie, która wspólnie z małżonkiem lub wspólnie z rodzicem dziecka wychowuje dziecko albo zgodnie z oświadczeniem wspólnie z inną osobą zamieszkuje i wychowuje dziecko, świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje, jeżeli zarówno osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub otrzymująca to świadczenie, jak i osoba wspólnie z nią wychowująca dziecko, z tytułu aktywności zawodowej podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od podstawy, której łączna wysokość wynosi nie mniej niż 100 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, przy czym podstawa, od której są opłacane składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe każdego z nich nie może być niższa niż:

- 1) 50 % minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym okresie, na który jest ustalane prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”;
- 2) 30 % minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym okresie, na który jest ustalane prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” – w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, o których mowa w ust. 4 lub w art. 18a i art. 18c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. W przypadku osoby ubiegającej o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub otrzymującej to świadczenie będącej, zgodnie z oświadczeniem, osobą samodzielnie wychowującą dziecko świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje, jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub otrzymująca to świadczenie z tytułu aktywności zawodowej podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od podstawy, której wysokość wynosi nie mniej niż 100 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

3. Niepodleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu wykonywania aktywności zawodowej, o której mowa w art. 7 pkt 2 lit. c, jest równoważne z opłacaniem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy, której wysokość wynosi 100 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

4. Niepodleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) jest równoważne z opłacaniem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy, której wysokość wynosi 30 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

5. Podleganie, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników z mocy ustawy albo przez nieprzerwany okres co najmniej 12 miesięcy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników na wniosek, jest równoważne z opłacaniem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy, której wysokość wynosi 100 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

6. W przypadku osoby pobierającej zasiłek, świadczenie albo wynagrodzenie, o których mowa w art. 7 pkt 2 lit. b, przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe przyjmuje się podstawę wymiaru składek, jaka byłaby przyjęta, gdyby zasiłek, świadczenie albo wynagrodzenie nie były pobierane w tym okresie. Dla tych celów przyjmuje się podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ostatnio przyjętą do obliczenia składek. Jeśli nie jest możliwe ustalenie podstawy wymiaru składek w ten sposób, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę zasiłku, świadczenia albo wynagrodzenia.

7. W przypadku osoby pobierającej zasiłek wyrównawczy przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się kwotę tego zasiłku.

Art. 11. 1. Świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12. miesiąc życia, do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dziecko ukończy 36. miesiąc życia.

2. Świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje w wysokości 1500 zł miesięcznie na dziecko, a w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – w wysokości 1900 zł miesięcznie.

3. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia „aktywni rodzice w pracy” ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia.

4. W przypadku gdy osoba pobierająca świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, drugi rodzic dziecka, małżonek lub inna osoba, która wspólnie z nią wychowuje dziecko, nie spełniają warunków, o których mowa w art. 10, osoba pobierająca świadczenie „aktywni rodzice w pracy” zachowuje prawo do tego świadczenia do końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym osoby te nie spełniają warunków, o których mowa w art. 10. Zachowanie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” na zasadach określonych w zdaniu pierwszym przysługuje nie więcej niż dwa razy w okresie, o którym mowa w ust. 1.

5. Jeżeli zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ustawodawstwo polskie nie jest ustawodawstwem wyznaczonym jako mające pierwszeństwo, świadczenie „aktywni rodzice w pracy” przysługuje w wysokości określonej odpowiednio w ust. 2 albo 3.

Art. 12. Świadczenie „aktywni rodzice w pracy” nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” albo osoba pobierająca to świadczenie została pozbawiona władzy rodzicielskiej;
- 2) na to samo dziecko, za dany miesiąc:
 - a) zostało przyznane świadczenie „aktywnie w żłobku”,
 - b) zostało przyznane świadczenie „aktywnie w domu”;
- 3) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 13. W przypadku gdy matka albo ojciec marnotrawią wypłacane im świadczenie „aktywni rodzice w pracy” albo wydatkują je niezgodnie z celem, należne świadczenie „aktywni rodzice w pracy” w całości lub w części jest im przekazywane odpowiednio przez kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Rozdział 3

Świadczenie „aktywnie w żłobku”

Art. 14. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o rodzicach, oznacza to także opiekunów prawnych oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem.

Art. 15. 1. Świadczenie „aktywnie w żłobku” przysługuje rodzicom na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, nie dłużej jednak niż do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3. rok życia, lub w przypadku gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4. rok życia.

2. Świadczenie „aktywnie w żłobku” przysługuje na dofinansowanie kosztów objęcia dziecka opieką w żłobku, klubie dziecięcym albo sprawowaną przez dziennego opiekuna.

3. Świadczenie „aktywnie w żłobku” przysługuje w wysokości 1500 zł miesięcznie na dziecko w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, a w przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – w wysokości 1900 zł miesięcznie. Wysokość świadczenia „aktywnie w żłobku” nie może być jednak wyższa niż wysokość opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

4. Świadczenie „aktywnie w żłobku” przysługuje, jeżeli wysokość miesięcznej opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna nie jest wyższa niż koszt pobytu dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna rozumiany jako 120 % uśrednionych miesięcznych wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego na zapewnienie jednemu dziecku opieki odpowiednio w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna obliczanych na podstawie informacji, o których mowa w art. 64 ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

5. Przez miesięczną opłatę rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna rozumie się:

- 1) w przypadku rodzica ubiegającego się o świadczenie „aktywnie w żłobku” – dzienną opłatę ponoszoną przez tego rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna pomnożoną przez liczbę dni w danym miesiącu,
- 2) w przypadku rodzica otrzymującego świadczenie „aktywnie w żłobku” – dzienną opłatę za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna pomnożoną przez liczbę dni w danym miesiącu, którą rodzic ten zobowiązany byłby ponieść, gdyby nie zostało mu przyznane prawo do świadczenia „aktywnie w żłobku”

– przy czym do opłat, o których mowa w pkt 1 i 2, nie wlicza się opłaty za wyżywienie.

6. Wysokość kosztu ustalonego na podstawie ust. 4 zaokrąglą się do pełnych dziesiątek złotych w górę.

7. Wysokość kosztu, o którym mowa w ust. 4, jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w terminie do dnia 31 marca danego roku na okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

8. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia „aktywnie w żłobku” ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia, nie większej jednak niż wysokość przypadającej na danego rodzica miesięcznej opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

9. Świadczenie „aktywnie w żłobku” jest przekazywane na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna lub rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek w terminie do 20. dnia każdego miesiąca, za miesiąc poprzedni.

10. W przypadku braku możliwości przekazania świadczenia „aktywnie w żłobku” na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna, lub rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek, świadczenie „aktywnie w żłobku” jest wypłacane rodzicowi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w formie bezgotówkowej na wskazany przez rodzica numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30 i 731).

Art. 16. Świadczenie „aktywnie w żłobku” nie przysługuje, jeżeli na to samo dziecko, za dany miesiąc:

- 1) zostało przyznane świadczenie „aktywni rodzice w pracy”;
- 2) zostało przyznane świadczenie „aktywnie w domu”.

Rozdział 4

Świadczenie „aktywnie w domu”

Art. 17. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o dziecku oznacza to dziecko własne oraz dziecko znajdujące się pod opieką opiekuna faktycznego.

Art. 18. 1. Świadczenie „aktywnie w domu” przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
 - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,

- f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
- g) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będącym obywatelami Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członkom ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej.

2. Prawo do świadczenia „aktywnie w domu” przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w jakim mają otrzymywać świadczenie „aktywnie w domu”, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 19. 1. Świadczenie „aktywnie w domu” przysługuje matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca, albo opiekunowi faktycznemu dziecka, z uwzględnieniem art. 20 ust. 2.

2. Świadczenie „aktywnie w domu” przysługuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12. miesiąc życia, do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dziecko ukończy 36. miesiąc życia.

Art. 20. 1. Świadczenie „aktywnie w domu” przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

2. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia „aktywnie w domu” ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego świadczenia.

3. Jeżeli zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ustawodawstwo polskie nie jest ustawodawstwem wyznaczonym jako mające pierwszeństwo, świadczenie „aktywnie w domu” przysługuje w wysokości określonej odpowiednio w ust. 1 albo 2.

Art. 21. Świadczenie „aktywnie w domu” nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej;
- 2) rodzic dziecka został pozbawiony władzy rodzicielskiej;
- 3) na to samo dziecko, za dany miesiąc:
 - a) zostało przyznane świadczenie „aktywni rodzice w pracy”,
 - b) zostało przyznane świadczenie „aktywnie w żłobku”;
- 4) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia „aktywnie w domu”, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 22. W przypadku gdy matka albo ojciec, albo opiekun faktyczny dziecka marnotrawią wypłacane im świadczenie „aktywnie w domu” albo wydatkują je niezgodnie z celem, należne świadczenie „aktywnie w domu” w całości lub w części jest im przekazywane odpowiednio przez kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Rozdział 5

Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczeń „aktywny rodzic”

Art. 23. 1. Postępowania w sprawach świadczeń „aktywny rodzic” prowadzi oraz świadczenia te wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może wyznaczyć do realizacji całości lub części zadań, o których mowa w ust. 1, jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych inne niż jednostki właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymującej to świadczenie.

Art. 24. Nadzór nad zgodnością działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji świadczeń „aktywny rodzic” z obowiązującymi przepisami sprawuje minister właściwy do spraw rodziny. Nadzór ten nie może dotyczyć spraw indywidualnych.

Art. 25. 1. Funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób między państwami Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Konfederacji Szwajcarskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej pełnią:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) wojewoda

– na zasadach określonych w art. 43.

2. Wojewoda może, w formie pisemnej, upoważnić pracownika urzędu wojewódzkiego do wykonywania w jego imieniu czynności wynikających z funkcji określonej w ust. 1 pkt 2 oraz do przekazywania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informacji, o których mowa w art. 43.

3. Wojewoda wymienia dane w zakresie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” oraz świadczenia „aktywnie w domu” w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 26 ust. 2.

4. W postępowaniach w sprawie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” oraz świadczenia „aktywnie w domu” realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego komunikacja między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych a wojewodą odbywa się wyłącznie przy użyciu systemów teleinformatycznych. W przypadku dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową, jest przekazywana ich elektroniczna kopia. Kopia stanowi dowód w postępowaniach w sprawie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” oraz świadczenia „aktywnie w domu”.

Art. 26. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest władzą właściwą oraz instytucją łącznikową w zakresie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” oraz świadczenia „aktywnie w domu” w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i w tym zakresie nadzoruje wojewodę.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi punkt kontaktowy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, służący do wymiany danych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego w zakresie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” oraz świadczenia „aktywnie w domu”.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przetwarza dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 2, w tym do realizacji praw lub obowiązków wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Rozdział 6

Postępowania w sprawach świadczeń „aktywny rodzic”

Art. 27. 1. Ustalenie prawa do świadczeń „aktywny rodzic” oraz ich wypłata następują na wniosek:

- 1) odpowiednio matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka, osoby pełniącej funkcję rodziny zastępczej albo osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka – w przypadku świadczenia „aktywni rodzice w pracy”;
- 2) rodzica w rozumieniu art. 14 – w przypadku świadczenia „aktywnie w żłobku”;
- 3) odpowiednio matki, ojca albo opiekuna faktycznego dziecka – w przypadku świadczenia „aktywnie w domu”.

2. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Informacje przedstawione we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załącznikach do wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 28. 1. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” zawiera odpowiednio:

- 1) dane dotyczące wnioskodawcy:
 - a) w przypadku matki lub ojca – imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, stan cywilny, adres poczty elektronicznej, numer telefonu oraz informację, czy osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka wykonuje pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 25 ust. 1,
 - b) w przypadku opiekuna faktycznego dziecka – imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres poczty elektronicznej, numer telefonu oraz informację, czy osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub członek rodziny tej osoby wykonują pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 25 ust. 1,
 - c) w przypadku rodziny zastępczej i osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka – imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres poczty elektronicznej i numer telefonu,
 - d) w zakresie aktywności zawodowej wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz aktywności zawodowej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwach, do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 2) dane osoby, z którą wnioskodawca wspólnie wychowuje dziecko: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz dane dotyczące aktywności zawodowej wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz aktywności zawodowej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwach, do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 3) dane dotyczące dziecka, na które wnioskodawca ubiega się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy”:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) adres miejsca zamieszkania – w przypadku gdy w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - d) obywatelstwo,
 - e) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - f) inne informacje wynikające z innych dokumentów, w tym oświadczeń, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”;
- 4) dane dotyczące innych osób, podane przez osobę ubiegającą się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” – jeżeli w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 5) numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30 i 731), chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

2. W przypadku osób ubiegających się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, które wykonują lub członek ich rodziny wykonuje pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 25 ust. 1, wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” zawiera także:

- 1) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności;
- 2) państwo pobytu;
- 3) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” dołącza się odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do tych świadczeń:

- 1) zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka, zawierające w szczególności datę wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 2) oświadczenie o dacie przyjęcia na wychowanie dziecka, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 3) prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację;
- 4) zaświadczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o umieszczeniu dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, wraz z datą umieszczenia;
- 5) kartę pobytu – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 6) kartę pobytu i decyzję o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub inny dokument uprawniający cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uprawnia do wykonywania pracy;
- 7) orzeczenie sądu wskazujące na pozostawanie dziecka pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;
- 8) oświadczenie o wychowywaniu dziecka z inną osobą albo o samodzielnym wychowywaniu dziecka;
- 9) inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”.

Art. 29. 1. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku” zawiera odpowiednio:

- 1) dane dotyczące wnioskodawcy, w tym imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu, a w przypadku wnioskodawcy będącego dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorem regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub dyrektorem interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego dodatkowo nazwę, adres, NIP i REGON placówki lub ośrodka, którymi kieruje dyrektor;
- 2) dane dotyczące dziecka, w tym:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - d) inne informacje wynikające z innych dokumentów, w tym oświadczeń, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku”;
- 3) informację o uczęszczaniu dziecka do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęciu dziecka opieką dziennego opiekuna ze wskazaniem żłobka lub klubu dziecięcego, do którego dziecko uczęszcza, lub dziennego opiekuna, który sprawuje opiekę nad dzieckiem.

2. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku” dołącza się inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do tego świadczenia.

Art. 30. 1. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w domu” zawiera odpowiednio:

- 1) dane dotyczące wnioskodawcy:
 - a) w przypadku matki lub ojca – imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, stan cywilny, adres poczty elektronicznej, numer telefonu oraz informację, czy osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywnie w domu”, członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka wykonuje pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 25 ust. 1,
 - b) w przypadku opiekuna faktycznego dziecka – imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, adres poczty elektronicznej, numer telefonu oraz informację, czy osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub członek rodziny tej osoby wykonują pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 25 ust. 1;

- 2) dane dotyczące dziecka, na które wnioskodawca ubiega się o świadczenie „aktywnie w domu”:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) adres miejsca zamieszkania – w przypadku gdy w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - d) obywatelstwo,
 - e) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - f) inne informacje wynikające z innych dokumentów, w tym oświadczeń, niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia „aktywnie w domu”;
- 3) dane dotyczące innych osób, podane przez osobę ubiegającą się o świadczenie „aktywnie w domu” – jeżeli w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 4) numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

2. W przypadku osób ubiegających się o świadczenie „aktywnie w domu”, o których mowa w ust. 1 pkt 1, które wykonują lub członek ich rodziny wykonuje pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 25 ust. 1, wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w domu” zawiera także:

- 1) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności;
- 2) państwo pobytu;
- 3) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w domu” dołącza się odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do tych świadczeń:

- 1) zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka, zawierające w szczególności datę wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 2) oświadczenie o dacie przyjęcia na wychowanie dziecka, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 3) prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację;
- 4) kartę pobytu – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 5) kartę pobytu i decyzję o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub inny dokument uprawniający cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uprawnia do wykonywania pracy;
- 6) orzeczenie sądu wskazujące na pozostawanie dziecka pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;
- 7) inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia „aktywnie w domu”.

Art. 31. Ustalając prawo do świadczeń „aktywny rodzic”, uwzględnia się informacje i dokumenty, o których mowa w art. 28–30, oraz informacje uzyskane z rejestrów publicznych lub zweryfikowane w rejestrach publicznych, o których mowa w art. 44.

Art. 32. Jeżeli wnioskodawca nie może złożyć w formie dokumentu elektronicznego zaświadczenia wymaganego dla potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu niezbędnego w postępowaniu w sprawie o świadczenia „aktywny rodzic”, wnioskodawca może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo w inny sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej.

Art. 33. 1. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączniki do tego wniosku są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny;
- 4) systemu teleinformatycznego wskazanego w informacji, o której mowa w ust. 3.

2. Osobie składającej wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączniki do tego wniosku w sposób określony w ust. 1 pkt 2–4, która nie posiada profilu informacyjnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, profil ten zakłada Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rodziny w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może wskazać inne niż określone w ust. 1 pkt 1–3 systemy teleinformatyczne, za pomocą których mogą być składane wnioski o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączniki do tych wniosków.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie porozumienia, może zapewnić dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku oraz zapewnić pomoc przy wnoszeniu tych dokumentów w miejscu innym niż siedziba, oddział lub wyznaczona jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 34. 1. Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączniki do tego wniosku składa się za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1, po opatrzeniu ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych bezpłatnie w systemie teleinformatycznym;
- 2) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2, po uwierzytelnieniu ich przy użyciu danych uwierzytelniających stosowanych przez bank krajowy lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową do weryfikacji w drodze elektronicznej posiadacza rachunku;
- 3) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 3, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy przy użyciu profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 422), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie;
- 4) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 4, po opatrzeniu ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony w tym systemie teleinformatycznym.

2. Na potrzeby złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączników do tego wniosku bank krajowy na wniosek klienta, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa na wniosek członka i minister właściwy do spraw rodziny na wniosek osoby, o której mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1, przekazują do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane niezbędne do uwierzytelnienia, pozwalające na założenie profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1.

Art. 35. 1. Przyznanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych świadczeń „aktywny rodzic” nie wymaga wydania decyzji.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia osobie ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” informację o przyznaniu świadczenia na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o przyznaniu świadczenia „aktywny rodzic” lub zawiadomienie o umieszczeniu tej informacji na profilu informacyjnym mogą zostać przesłane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

3. Nieodebranie informacji o przyznaniu świadczenia „aktywny rodzic” nie wstrzymuje wypłaty tego świadczenia.

4. W sprawach odmowy przyznania świadczenia „aktywny rodzic”, uchylecia lub zmiany prawa do świadczenia „aktywny rodzic” oraz nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję.

5. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie świadczenia „aktywny rodzic” Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręcza osobie ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” i osobie otrzymującej świadczenie „aktywny rodzic” wyłącznie w postaci elektronicznej na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji i innego pisma w sprawie świadczenia „aktywny rodzic” może zostać przesłana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymującej to świadczenie na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

6. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia żłobkowi, klubowi dziecięcemu, podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna albo dziennemu opiekunowi prowadzącemu działalność na własny rachunek informację o przyznaniu świadczenia „aktywnie w żłobku”, na dziecko objęte opieką odpowiednio w żłobku, klubie dziecięcym albo u dziennego opiekuna na adres poczty elektronicznej wskazany odpowiednio w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych albo wykazie dziennych opiekunów i podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów, o których mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie świadczenia „aktywny rodzic” uznaje się za doręczone:

- 1) w momencie ich odbioru przez osobę ubiegającą się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymującą to świadczenie na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) po upływie 14 dni od dnia umieszczenia decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji lub innego pisma w sprawie świadczenia „aktywny rodzic” na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ich nieodebrania.

8. Osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywny rodzic” i osoba otrzymująca świadczenie „aktywny rodzic” doręczają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pisma wyłącznie w postaci elektronicznej na swoim profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

9. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma, o których mowa w ust. 5, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

10. Pisma, o których mowa w ust. 8, doręczane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składa się, opatrując je kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym.

11. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może podejmować rozstrzygnięcia w sprawach świadczenia „aktywny rodzic”, w tym rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych, w oparciu wyłącznie o zautomatyzowane przetwarzanie danych osobowych, pod warunkiem zapewnienia stronie, której dotyczy podejmowane rozstrzygnięcie, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętego rozstrzygnięcia oraz prawa do uzyskania interwencji ludzkiej, do wyrażenia własnego stanowiska i do zakwestionowania takiego rozstrzygnięcia. W stosunku do rozstrzygnięć następujących w drodze decyzji strona, której dotyczy decyzja, może skorzystać z tych uprawnień w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

12. Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi dokumentację w sprawie świadczeń „aktywny rodzic” w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentów elektronicznych oraz skanów dokumentów papierowych i innych załączników do wniosków.

13. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia stronom postępowania na ich wniosek oraz organom uprawnionym na podstawie ustawy dokumentację zgromadzoną w sprawie świadczenia „aktywny rodzic” w formie wydruków z systemu teleinformatycznego lub w formie elektronicznej określonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o ile strona postępowania lub inny organ ma techniczne możliwości odczytania tej dokumentacji. Tak udostępniona dokumentacja nie wymaga uwierzytelnienia.

14. Wydruki dokumentów z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności decyzji, wniosków oraz wezwań, mają moc równoważną z dokumentem elektronicznym znajdującym się w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i nie wymagają uwierzytelnienia w postępowaniach administracyjnych oraz w postępowaniach sądowych.

Art. 36. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może udostępnić na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej wzór wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”, wzór wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku” oraz wzór wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w domu”.

Art. 37. Wojewoda realizuje zadania wynikające z niniejszej ustawy za pomocą systemów teleinformatycznych stanowiących integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323).

Art. 38. 1. Informacje, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1 i 2, informacje wynikające z dokumentów i oświadczeń, o których mowa w art. 28 ust. 3, art. 29 ust. 2 i art. 30 ust. 3, oraz informacje o wartości wypłaconych świadczeń „aktywny rodzic” przetwarza Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu realizacji świadczeń „aktywny rodzic” i w celu weryfikacji prawa do świadczeń „aktywny rodzic”.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych numerów PESEL osób uprawnionych do świadczeń „aktywny rodzic” i członków ich rodzin niezwłocznie przekazuje posiadane dane z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności w zakresie informacji o zgonach, oraz informacje, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2024 r. poz. 736 i 854).

Art. 39. 1. Bank krajowy oraz spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2, minister właściwy do spraw rodziny oraz podmiot udostępniający system teleinformatyczny wskazany w informacji, o której mowa w art. 33 ust. 3, na potrzeby złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” wraz z załącznikami, składanego w postaci elektronicznej za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 33 ust. 1 pkt 2–4, w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przetwarzają dane osobowe dotyczące osób, o których mowa w art. 28 ust. 1, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1.

2. Osoby upoważnione przez bank krajowy, spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową albo ministra właściwego do spraw rodziny, a także osoby upoważnione przez podmiot udostępniający system teleinformatyczny wskazany w informacji, o której mowa w art. 33 ust. 3, do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązane do zachowania ich w poufności.

3. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, minister właściwy do spraw rodziny oraz podmiot udostępniający system teleinformatyczny wskazany w informacji, o której mowa w art. 33 ust. 3, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 33 ust. 1 pkt 2–4, zapewniają niezbędne środki techniczne i organizacyjne służące zapewnieniu bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, oraz środki określone w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.⁵⁾).

4. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, minister właściwy do spraw rodziny oraz podmiot udostępniający system teleinformatyczny wskazany w informacji, o której mowa w art. 33 ust. 3, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 33 ust. 1 pkt 2–4, udostępniają Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informacje służące potwierdzeniu spełniania obowiązków określonych w art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), a także umożliwiają Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzenie audytów i inspekcji.

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

5. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, minister właściwy do spraw rodziny oraz podmiot udostępniający system teleinformatyczny wskazany w informacji, o której mowa w art. 33 ust. 3, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 33 ust. 1 pkt 2–4, usuwają dane objęte treścią wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” i załączników do tego wniosku niezwłocznie po otrzymaniu informacji o potwierdzeniu złożenia wniosku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

6. W przypadku gdy bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, minister właściwy do spraw rodziny lub podmiot udostępniający system teleinformatyczny wskazany w informacji, o której mowa w art. 33 ust. 3, w celu umożliwienia złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 33 ust. 1 pkt 2–4, korzystają z usług innego podmiotu, który będzie przetwarzał dane osobowe, o których mowa w ust. 1, uważa się, że podmiot ten przetwarza dane osobowe w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 40. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przechowuje informacje, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1 i 2, oraz informacje o wartości wypłaconych świadczeń „aktywny rodzic”, dotyczące osób, którym świadczenie „aktywny rodzic” zostało przyznane, przez okres 10 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczenia „aktywny rodzic”, a informacje dotyczące osób, którym świadczenie „aktywny rodzic” nie zostało przyznane, przechowuje przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia „aktywny rodzic” stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” bez rozpatrzenia.

Art. 41. Informacje, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1 i 2, informacje wynikające z dokumentów i oświadczeń, o których mowa w art. 28 ust. 3, art. 29 ust. 2 i art. 30 ust. 3, oraz informacje o wartości wypłaconych świadczeń „aktywny rodzic” usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w art. 40.

Art. 42. 1. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymującej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania przez osobę uprawnioną opieki nad dzieckiem, w tym również w przypadkach, o których mowa w art. 49, wydatkowania świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu”, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej świadczenie „aktywny rodzic” kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – do dyrektora centrum usług społecznych, o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 743), w celu weryfikacji tych wątpliwości.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – do centrum usług społecznych, z wnioskiem o udzielenie informacji o okolicznościach dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania świadczenia „aktywny rodzic” niezgodnie z celem lub marnotrawienia świadczenia „aktywny rodzic”, jeżeli informacje te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych wniosku o udzielenie informacji.

3. Jeżeli odpowiednio kierownik ośrodka pomocy społecznej albo dyrektor centrum usług społecznych, w wyniku rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ust. 1 albo 2, ustali, że świadczenie odpowiednio „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenie „aktywnie w domu” jest wydatkowane niezgodnie z celem lub marnotrawione, przekazuje informację o tym Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje należne osobie uprawnionej odpowiednio świadczenie „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenie „aktywnie w domu” na rachunek płatniczy lub na instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych odpowiednio ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych w celu wypłaty odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” w sposób określony w art. 13 i art. 22.

5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje osobę uprawnioną odpowiednio do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” o przekazaniu odpowiednio kierownikowi ośrodka pomocy społecznej albo dyrektorowi centrum usług społecznych wypłaty odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

6. W przypadku gdy ustaną okoliczności wskazujące na wydatkowanie odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” niezgodnie z celem lub jego marnotrawienie, odpowiednio kierownik ośrodka pomocy społecznej albo dyrektor centrum usług społecznych informują Zakład Ubezpieczeń Społecznych o zasadności wznowienia przekazywania odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” na rachunek płatniczy lub na instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych osoby uprawnionej odpowiednio do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu”.

Art. 43. 1. W sprawach o świadczenia „aktywni rodzice w pracy” i świadczenia „aktywnie w domu”, w których mają albo mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i wojewoda wymieniają się informacjami niezbędnymi do realizacji tych przepisów, w szczególności:

- 1) danymi określonymi w art. 28 ust. 1, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1;
- 2) informacjami dotyczącymi rozstrzygnięcia w sprawie;
- 3) danymi obejmującymi wnioskodawcę, członka jego rodziny oraz drugiego rodzica dziecka, w szczególności:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, jeżeli są znane,
 - c) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności, jeżeli jest znany,
 - d) państwo pobytu, jeżeli jest znane,
 - e) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany,
 - f) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany,
 - g) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są znane,
 - h) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znane.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi postępowanie w sprawie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” i świadczenia „aktywnie w domu” zgodnie z art. 23.

3. Po ustaleniu, że w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje wojewodzie informacje w zakresie wskazanym w ust. 1. Przekazanie informacji wojewodzie nie wstrzymuje postępowania w sprawie odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu” zgodnie z art. 23.

4. Wojewoda wykonuje obowiązki instytucji właściwej przewidziane w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z wyjątkiem obowiązków, o których mowa w ust. 2.

5. Wojewoda na podstawie informacji pozyskanych w wyniku zastosowania przepisów ust. 1 i 4, a także informacji znanych mu z urzędu oraz uzyskanych bezpośrednio od osób, o których mowa w ust. 1, ustala, czy i w jakim okresie w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także wyznacza ustawodawstwo jako mające pierwszeństwo zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

6. Wojewoda niezwłocznie przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacje o ustaleniach, o których mowa w ust. 5.

7. Informacje przekazane przez wojewodę zgodnie z ust. 6 stanowią dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych podstawę do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie świadczenia „aktywni rodzice w pracy” i świadczenia „aktywnie w domu”, jeżeli mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub na ich wysokość.

8. W przypadku gdy wojewoda otrzymał zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wnioski o ustalenie prawa do świadczenia rodzinnego w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazany przez instytucję właściwą w innym państwie określonym w art. 25 ust. 1 wojewoda wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku przez złożenie wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sposób określony w art. 33 ust. 1 oraz art. 34 ust. 1. Przepis art. 45 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 44. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ustalając lub weryfikując prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu”, jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji, drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z systemu informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów i podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów, o których mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oraz z własnych rejestrów odpowiednio informacji o:

- 1) których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1–3 i art. 30 ust. 1 pkt 1 i 2, jeżeli są dostępne w tych rejestrach;
- 2) podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu w związku z aktywnością zawodową w rozumieniu art. 7 pkt 2;
- 3) podleganiu oraz podstawie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz o zasiłkach, świadczeniach i wynagrodzeniach, o których mowa w art. 7 pkt 2 lit. b;
- 4) podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników;
- 5) legitymowaniu się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) oraz okresie, na jaki orzeczenie zostało wydane;
- 6) objęciu dziecka opieką w żłobku, klubie dziecięcym, przedszkolu albo sprawowaną przez dziennego opiekuna – w przypadku świadczenia „aktywni rodzice w pracy”;
- 7) dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej, obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) obywatelstwo,
 - d) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - e) informację o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - f) formę rodzinnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko, województwo, powiat i adres odpowiednio zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, powiat, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, lub powiat organizujący rodzinny dom dziecka oraz imię i nazwisko osoby tworzącej rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka,
 - g) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 8) rodzinie zastępczej lub osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ustalając lub weryfikując prawo do świadczenia „aktywnie w żłobku”, jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji, drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów i podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów, o których mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oraz z własnych rejestrów odpowiednio informacji:

- 1) określonych w art. 29 ust. 1 pkt 1 i 2, jeżeli są dostępne w tych rejestrach;
- 2) określonych w art. 29 ust. 1 pkt 3;
- 3) o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej;

- 4) o legitymowaniu się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz okresie, na jaki orzeczenie zostało wydane;
- 5) o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, sądzie wydającym postanowienie, dacie wydania postanowienia oraz sygnaturze sprawy;
- 6) o ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, sądzie ustanawiającym opiekuna prawnego, dacie wydania postanowienia oraz sygnaturze sprawy;
- 7) o formie rodzinnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko, województwie, powiecie i adresie odpowiednio zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, powiecie, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, lub powiecie organizującym rodzinny dom dziecka oraz imieniu, nazwisku i numerze PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numerze i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby tworzącej rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka;
- 8) o formie i typie instytucjonalnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko, województwie, powiecie, adresie, nazwie, numerze NIP i numerze REGON odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz imieniu, nazwisku i numerze PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numerze i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby kierującej odpowiednio tą placówką lub tym ośrodkiem, a w przypadkach, o których mowa w art. 97 ust. 1a, 1b i 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – również adresie, ze wskazaniem powiatu i województwa, numerze NIP i numerze REGON odpowiednio jednostki zapewniającej wspólną obsługę placówek opiekuńczo-wychowawczych, podmiotu, któremu zlecono realizację obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych, lub podmiotu, któremu powiat zlecił prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, oraz imieniu, nazwisku i numerze PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numerze i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość dyrektora odpowiednio tej jednostki lub tego podmiotu;
- 9) o datach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 10) o zaprzestaniu pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub o rozwiązaniu umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej, w tym o dacie i okresie wypowiedzenia umowy;
- 11) o rozwiązaniu umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka, w tym o dacie i okresie wypowiedzenia umowy;
- 12) o likwidacji lub o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;
- 13) o wysokości opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w rozumieniu art. 15 ust. 5.

3. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1 i 4–11, Zakład Ubezpieczeń Społecznych weryfikuje te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

4. W przypadku braku możliwości samodzielnego pozyskania lub weryfikacji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, z przyczyn nieleżących po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje.

Art. 45. 1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

2. W przypadku gdy wnioskodawca złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” bez wymaganych dokumentów, w tym oświadczeń, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” bez rozpatrzenia.

3. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie „aktywny rodzic” przysługuje, począwszy od dnia, w którym wniosek został złożony.

Art. 46. 1. W przypadku zmiany informacji przekazanych we wniosku lub w dołączonych do niego załącznikach osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymująca to świadczenie jest obowiązana do powiadomienia o tym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na swoim profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zmian.

2. Osoby ubiegające się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymujące to świadczenie, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do tego świadczenia.

3. Osoby ubiegające się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymujące to świadczenie, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie wojewody, wyjaśnień oraz informacji niezbędnych do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 43 ust. 4.

4. W sytuacji gdy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano świadczenie „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenie „aktywnie w domu”, powodującej zmianę właściwości wojewody, dotychczasowy wojewoda przekazuje sprawę wojewodzie właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby, której przyznano odpowiednio świadczenie „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenie „aktywnie w domu”. Wojewoda właściwy realizuje zadania wynikające z art. 25.

Art. 47. 1. Prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu” ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

2. Prawo do świadczenia „aktywnie w żłobku” ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od dnia rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna.

3. W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku” w terminie 2 miesięcy od dnia odpowiednio rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna świadczenie „aktywnie w żłobku” przysługuje od miesiąca rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna.

4. W przypadku zmiany wysokości opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w miesiącu, za który zostało już wypłacone świadczenie „aktywnie w żłobku”, różnica między wysokością przyznanego i wysokością przysługującego świadczenia jest rozliczana w świadczeniu przysługującym w kolejnych miesiącach. Rozliczenie nie wymaga wydania decyzji.

Art. 48. 1. Ustalenie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” następuje w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku wraz z dokumentami.

2. Wypłata przysługującego świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu” następuje nie wcześniej niż w miesiącu, od którego przysługuje prawo odpowiednio do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” albo świadczenia „aktywnie w domu”.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenie „aktywni rodzice w pracy” i świadczenie „aktywnie w domu” w formie bezgotówkowej na wskazany we wniosku numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Art. 49. 1. W przypadku zbiegu prawa osób uprawnionych do świadczeń „aktywny rodzic” świadczenie „aktywny rodzic” przysługuje tej osobie, która faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem.

2. Jeżeli opieka nad dzieckiem jest sprawowana równocześnie przez więcej niż jedną osobę, świadczenie „aktywny rodzic” przysługuje tej osobie, która pierwsza złoży wniosek. W przypadku gdy po złożeniu wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” przez osobę uprawnioną inna osoba uprawniona złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia „aktywny rodzic” w związku z opieką nad tym samym dzieckiem, Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala, kto sprawuje opiekę, i w tym celu może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu ustalenia osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem. Przepis art. 42 ust. 2 stosuje się.

Art. 50. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia przyznania prawa odpowiednio do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu”, jeżeli osoba ubiegająca się odpowiednio o świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenie „aktywnie w domu” uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 42 ust. 1, lub nie udzieli podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków otrzymywania odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu”, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i art. 18 ust. 2, może wezwać osobę ubiegającą się o odpowiednio świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenie „aktywnie w domu” lub otrzymującą to świadczenie do udzielenia, w tym osobistego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia, w wyznaczonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych terminie.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozostawia wniosek bez rozpatrzenia, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu”, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i art. 18 ust. 2, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.

4. Wypłata odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu” podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca odpowiednio świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenie „aktywnie w domu” odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu”, w tym uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 42 ust. 1, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

5. W przypadku przeprowadzenia wywiadu, o którym mowa w art. 42 ust. 1, lub udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 4, odpowiednio świadczenie „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenie „aktywnie w domu” wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, w jakim przysługuje dane świadczenie, jeżeli są spełnione warunki określone w ustawie.

6. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu” nie nastąpi do końca okresu, na jaki przyznano prawo do danego świadczenia, prawo do odpowiednio świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w domu” wygasa.

Art. 51. Kwoty nienależnych świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w art. 2 ust. 1, wypłacone za okres, za który przysługuje prawo do wypłaty innych świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w art. 2 ust. 1, podlegają rozliczeniu przez zaliczenie wypłaconych kwot na poczet należnego świadczenia.

2. Rozliczenie, o którym mowa w ust. 1, nie wymaga wydania decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu.

Art. 52. 1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie „aktywny rodzic”, przez co rozumie się również wypłacenie świadczenia „aktywnie w żłobku”, jest obowiązana do jego zwrotu.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie „aktywny rodzic” uważa się świadczenie wypłacone:

- 1) na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę otrzymującą świadczenie;
- 2) mimo braku prawa do tego świadczenia;
- 3) osobie innej niż osoba uprawniona do tego świadczenia z przyczyn niezależnych od organu, który przyznał świadczenie „aktywny rodzic”.

3. Od kwot nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” są naliczane odsetki ustawowe za opóźnienie, chyba że przyznanie świadczenia było następstwem błędu podmiotu realizującego zadania w zakresie świadczenia „aktywny rodzic”.

4. Należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” stała się ostateczna.

5. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
- 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
- 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony,
- 4) ogłoszenie upadłości dłużnika

– przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty, zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony, lub ogłoszenia upadłości.

6. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” nie jest wydawana, jeżeli od jego pobrania upłynęło więcej niż 2 lata.

7. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego świadczenia „aktywny rodzic”, wypłacanego świadczenia wychowawczego, wypłacanego świadczenia dobry start oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

8. Nienależnie pobrane świadczenie „aktywny rodzic” podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

9. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia „aktywny rodzic” do dnia spłaty.

10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może odstąpić od żądania zwrotu kwoty nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć spłatę na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny. Do nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” stosuje się odpowiednio przepisy art. 84 ust. 8a–8e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

11. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie świadczenie „aktywny rodzic”, należności, o których mowa w ust. 2 i 9, wygasają.

Art. 53. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może bez zgody strony zmienić lub uchylić prawo do świadczenia „aktywny rodzic”, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna mająca wpływ na prawo do świadczenia „aktywny rodzic”, osoba nienależnie pobrała świadczenie „aktywny rodzic”, lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczenia „aktywny rodzic”.

2. Zmiana rozstrzygnięcia dotyczącego prawa do świadczenia „aktywny rodzic” na korzyść strony nie wymaga jej zgody.

Art. 54. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), przy czym organem wyższego stopnia w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. W sprawach o świadczenia „aktywny rodzic” realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego przez wojewodę przepisu art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.

3. Do rozpoznania spraw sadowoadministracyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634, 1705 i 1860) właściwy jest wojewódzki sąd administracyjny, na którego obszarze właściwości ma miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymująca to świadczenie.

4. Jeżeli osoba ubiegająca się o świadczenie „aktywny rodzic” lub otrzymująca to świadczenie nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do rozpoznania spraw sadowoadministracyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi właściwy jest wojewódzki sąd administracyjny dla obszaru dzielnicy Śródmieście w mieście stołecznym Warszawie.

5. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do spraw, o których mowa w art. 43.

Rozdział 7

Finansowanie zadań wynikających z ustawy

Art. 55. 1. Zadania wynikające z niniejszej ustawy, w tym koszty ich obsługi, są finansowane z budżetu państwa lub ze środków Funduszu Pracy.

2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 0,4 % kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczeń „aktywny rodzic”.

3. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń „aktywny rodzic” w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 2.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych w ramach części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

6. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszej ustawy, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 4 i 5, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

7. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, Prezes Rady Ministrów może dokonać, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, między częściami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej.

Art. 56. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych sporządza:

- 1) miesięczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń „aktywny rodzic” i przekazuje je drogą elektroniczną ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do 10. dnia miesiąca następującego po upływie każdego miesiąca;
- 2) roczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczeń „aktywny rodzic” i przekazuje je drogą elektroniczną ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 20 lutego roku następującego po roku, za który jest przekazywane sprawozdanie.

2. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu realizacji ustawy są przekazywane zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o sporządzenie i przekazanie sprawozdań z wykonywania zadań z zakresu świadczeń „aktywny rodzic” w innych terminach i za inne okresy niż określone w ust. 1.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach

Art. 57. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.⁶⁾) w art. 833 w § 6:

- 1) skreśla się wyrazy „rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883), dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204),”;
- 2) wyrazy „a także świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429)” zastępuje się wyrazami „świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429 i 2760), a także świadczenia „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858)”.

Art. 58. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 i 2760) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10 w § 4:
 - a) skreśla się wyrazy „rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883), dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204 i 1429),”;
 - b) wyrazy „oraz świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429)” zastępuje się wyrazami „ , świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. poz. 1429 i 2760) oraz świadczenia „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858)”;

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760.

- 2) w art. 80 w § 2a w pkt 1:
 - a) skreśla się wyrazy „rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,”;
 - b) wyrazy „a także refundacji podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu” zastępuje się wyrazami „refundacji podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu, a także świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic””.

Art. 59. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, 232 i 854) w art. 21 w ust. 1:

- 1) uchyla się pkt 8c i 8d;
- 2) po pkt 8e dodaje się pkt 8f w brzmieniu:

„8f) świadczenia „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858);”.

Art. 60. W ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1446) w art. 8 w ust. 2 zdanie trzecie otrzymuje brzmienie:

„Do dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy nie wlicza się także świadczenia dobry start oraz świadczenia „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858).”.

Art. 61. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) w art. 6d w ust. 4a w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących dziecka, na które jest ustalane lub weryfikowane prawo do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w żłobku”, i osób pobierających te świadczenia.”.

Art. 62. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672 oraz z 2024 r. poz. 834) w art. 139 w ust. 1:

- 1) uchyla się pkt 7a;
- 2) po pkt 7b dodaje się pkt 7c w brzmieniu:

„7c) kwoty nienależnie pobranych świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858);”.

Art. 63. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323) w art. 23 w ust. 10 uchyla się pkt 4a.

Art. 64. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 743) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 4 uchyla się pkt 14 i 15;
- 2) w art. 23a w ust. 3 uchyla się pkt 4a;
- 3) w art. 107 w ust. 1a:
 - a) uchyla się pkt 5,
 - b) dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) art. 42 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” u osoby ubiegającej się o świadczenie „aktywny rodzic” lub osoby pobierającej to świadczenie w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem.”.

Art. 65. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 i 742) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 108 w ust. 1:
 - a) pkt 60 otrzymuje brzmienie:

„60) kosztów związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1, art. 63b ust. 1 i art. 63c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;”;
 - b) po pkt 60 dodaje się pkt 60a w brzmieniu:

„60a) kosztów związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858);”;
- 2) art. 109i otrzymuje brzmienie:
 1. „Art. 109i. 1. Minister właściwy do spraw pracy może przekazać, corocznie, na zadania realizowane przez ministra właściwego do spraw rodziny, środki Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1, art. 63b ust. 1 i art. 63c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
 2. Minister właściwy do spraw pracy może przekazać, corocznie, na zadania realizowane przez ministra właściwego do spraw rodziny, środki Funduszu Pracy na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”.
 3. Na zadania, o których mowa w ust. 1 i 2, przeznacza się środki w kwocie nie większej niż 250 mln zł rocznie.
 4. Na zadania, o których mowa w ust. 1, realizowane przez wojewodę środki są przekazywane na wyodrębniony rachunek wojewody na wniosek wojewody.”.

Art. 66. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) w art. 188 w ust. 5e pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w celu weryfikacji prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421), świadczenia dobrego startu, świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, oraz świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858).”.

Art. 67. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 50 w ust. 6:
 - a) uchyla się pkt 4a,
 - b) po pkt 4b dodaje się pkt 4c w brzmieniu:

„4c) wypłat i obsługi świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858);”;
- 2) w art. 210 po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Minister Finansów udostępnia informacje zawarte w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, wojewodom w zakresie wykonywanych przez nich zadań określonych w art. 62 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 i 743).”.

Art. 68. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 i 743) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3a ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2. Podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz dzienny opiekun prowadzący działalność na własny rachunek przetwarzają dane, o których mowa w ust. 1, wyłącznie w związku z rekrutacją oraz w zakresie i w celu zapewnienia dziecku prawidłowej opieki, oraz w celu realizacji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858).”;

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.

- 2) w art. 5 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) podejmuje działania zmierzające do zapewnienia właściwych warunków i jakości świadczonej opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w szczególności mające na celu wsparcie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w sprawowaniu w tym zakresie nadzoru nad żłobkiem, klubem dziecięcym oraz dziennym opiekunem;”;
- 3) art. 6c otrzymuje brzmienie:

„Art. 6c. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, standardy opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym standardy niezbędne i standardy fakultatywne, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dzieciom w wieku do lat 3 wysokiej jakości opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych.”;
- 4) w art. 6d wyrazy „mogą uwzględnić” zastępuje się wyrazami „uwzględniają niezbędne”;
- 5) w art. 11 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) warunki przyjmowania dzieci, z uwzględnieniem preferencji dla dzieci niepełnosprawnych oraz z możliwością uwzględnienia preferencji dla dzieci z rodzin wielodzietnych;”;
- 6) po art. 25 dodaje się art. 25a w brzmieniu:

„Art. 25a. 1. Podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy jest obowiązany do obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka odpowiednio w żłobku lub klubie dziecięcym o kwotę otrzymanego świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”.

2. Podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, który otrzymał świadczenie „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, i nie obniżył opłaty rodzica za pobyt dziecka odpowiednio w żłobku lub klubie dziecięcym o kwotę otrzymanego świadczenia „aktywnie w żłobku”, jest obowiązany do zwrotu tego świadczenia. Przepisy art. 52 ust. 3–6 i 8–10 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” stosuje się odpowiednio.”;
- 7) w art. 27:
 - a) w ust. 4:
 - po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) informację o uwzględnieniu przez żłobek lub klub dziecięcy poszczególnych standardów opieki określonych:

 - a) w przepisach wydanych na podstawie art. 6c, z podziałem na poszczególne standardy niezbędne i fakultatywne,
 - b) na podstawie przepisów odrębnych;”;
 - pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) informacje o opłacie za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym rozumianej jako:

 - a) wydatki na funkcjonowanie jednego miejsca opieki miesięcznie, bez wydatków inwestycyjnych i wydatków na remonty – w przypadku żłobków lub klubów dziecięcych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego,
 - b) maksymalna miesięczna wysokość opłat za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym, jaką poniosłby rodzic w przypadku braku ulg lub dofinansowań ze środków publicznych – w przypadku żłobków lub klubów dziecięcych prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego;”;
 - po pkt 10 dodaje się pkt 10a i 10b w brzmieniu:

„10a) informacje o ulgach i dofinansowaniu ze środków publicznych wpływających na wysokość opłaty za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym;

„10b) wysokość opłat za wyżywienie;”;
 - w pkt 11:
 - – lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) imię (imiona) i nazwisko;”;
 - – uchyla się lit. ca,

-- lit. e otrzymuje brzmienie:

- „e) wysokość opłaty za pobyt danego dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym w poszczególnych miesiącach, z uwzględnieniem:
- środków finansowych pozyskanych z programów, w tym rządowych lub resortowych, służących rozwojowi instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
 - ulg przyznanych:
 - przez podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy – w przypadku odpowiednio żłobków lub klubów dziecięcych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lub 3,
 - w związku z uzyskaniem przez podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,”

-- dodaje się lit. f w brzmieniu:

- „f) informację, czy dziecko jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki;”

– w pkt 12:

-- lit. a otrzymuje brzmienie:

- „a) imię (imiona) i nazwisko;”

-- uchyla się lit. ca,

– pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) informacje o dofinansowaniu miejsc opieki ze środków publicznych obejmujące:

- a) informację, czy żłobek lub klub dziecięcy otrzymał lub otrzymuje środki finansowe pozyskane z programów, w tym rządowych lub resortowych, służących rozwojowi instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, ze wskazaniem źródła pochodzenia poszczególnych środków finansowych, ich wysokości i kwoty przypadającej na jedno miejsce na dane dziecko odpowiednio w żłobku lub klubie dziecięcym,
- b) informację, czy żłobek lub klub dziecięcy otrzymał lub otrzymuje środki finansowe pozyskane z dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, ze wskazaniem źródła pochodzenia poszczególnych środków finansowych, ich wysokości i kwoty przypadającej na jedno miejsce na dane dziecko odpowiednio w żłobku lub klubie dziecięcym.”

b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Adres będącego osobą fizyczną podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy, jeżeli jest inny niż adres prowadzenia przez tę osobę żłobka lub klubu dziecięcego, informacja o spełnianiu poszczególnych fakultatywnych standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c oraz dane i informacje, o których mowa w ust. 4 pkt 11–13, nie podlegają ujawnieniu na stronach podmiotowych gminy prowadzącej rejestr i ministra właściwego do spraw rodziny.

6. Informacje, o których mowa w ust. 4, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu umożliwienia prowadzenia rejestru, monitorowania spełniania przez żłobki i kluby dziecięce standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c oraz umożliwienia uzyskania przez rodziców świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w żłobku”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, realizacji prawa do tych świadczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także monitorowania realizacji tego prawa.”;

8) w art. 28:

a) w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) oświadczenie o uwzględnianiu przez żłobek lub klub dziecięcy niezbędnych standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c;”

b) w ust. 5 w pkt 1 wyrazy „o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10–14” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8, 9a i 10–14”;

9) w art. 35 w ust. 1 w pkt 2 w lit. a wyrazy „o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8, 9a i 10”;

10) w art. 46:

a) w ust. 2:

– po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) informację o uwzględnieniu przez dziennego opiekuna poszczególnych standardów opieki określonych:

- a) w przepisach wydanych na podstawie art. 6c, z podziałem na poszczególne standardy niezbędne i fakultatywne,
- b) na podstawie przepisów odrębnych;”

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) informacje o opłacie za pobyt dziecka u dziennego opiekuna rozumianej jako:

- a) wydatki na funkcjonowanie jednego miejsca opieki miesięcznie, bez wydatków inwestycyjnych i wydatków na remonty – w przypadku dziennych opiekunów zatrudnianych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- b) maksymalna miesięczna wysokość opłat za pobyt dziecka u dziennego opiekuna jaką poniósłby rodzic w przypadku braku ulg lub dofinansowań ze środków publicznych – w przypadku dziennych opiekunów zatrudnianych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego;”

– po pkt 8 dodaje się pkt 8a i 8b w brzmieniu:

„8a) informacje o ulgach i dofinansowaniu ze środków publicznych wpływających na wysokość opłaty za pobyt dziecka u dziennego opiekuna;

„8b) wysokość opłat za wyżywienie;”

– w pkt 9:

– – lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) imię (imiona) i nazwisko;”

– – uchyla się lit. ca,

– – lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) wysokość opłaty za pobyt danego dziecka u dziennego opiekuna w poszczególnych miesiącach, z uwzględnieniem:

- środków finansowych pozyskanych z programów, w tym rządowych lub resortowych, służących rozwojowi instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ulg przyznanych:
 - – przez podmiot zatrudniający dziennego opiekuna – w przypadku odpowiednio dziennych opiekunów zatrudnionych przez podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lub 3, lub dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek,
 - – w związku z uzyskaniem przez podmiot zatrudniający dziennego opiekuna dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego;”

– – dodaje się lit. f w brzmieniu:

„f) informację, czy dziecko jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki;”

– w pkt 10:

– – lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) imię (imiona) i nazwisko;”

– – uchyla się lit. ca,

– pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) informacje o dofinansowaniu miejsc opieki ze środków publicznych obejmujące:

- a) informację, czy odpowiednio podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub dzienny opiekun prowadzący działalność na własny rachunek otrzymał lub otrzymuje środki finansowe pozyskane z programów, w tym rządowych lub resortowych, służących rozwojowi instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, ze wskazaniem źródła pochodzenia poszczególnych środków finansowych, ich wysokości i kwoty przypadającej na jedno miejsce na dane dziecko u dziennego opiekuna,

- b) informację, czy odpowiednio podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub dzienny opiekun prowadzący działalność na własny rachunek otrzymał lub otrzymuje środki finansowe pozyskane z dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, ze wskazaniem źródła pochodzenia poszczególnych środków finansowych, ich wysokości i kwoty przypadającej na jedno miejsce na dane dziecko u dziennego opiekuna.”,

- b) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Adres będącego osobą fizyczną podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna, jeżeli jest inny niż adres sprawowania opieki przez dziennego opiekuna, informacja o spełnianiu poszczególnych fakultatywnych standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c oraz dane i informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 9–11, nie podlegają ujawnieniu na stronach podmiotowych gminy prowadzącej wykaz i ministra właściwego do spraw rodziny.

5. Informacje, o których mowa w ust. 2, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu umożliwienia prowadzenia wykazu, monitorowania spełniania przez dziennych opiekunów standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c oraz ustalenia lub weryfikacji prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub świadczenia „aktywnie w żłobku”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, realizacji prawa do tych świadczeń przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także monitorowania realizacji tego prawa.”;

- 11) w art. 46b:

- a) w ust. 2 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) oświadczenie o uwzględnianiu przez dziennego opiekuna niezbędnych standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c;”;

- b) w ust. 7 w pkt 1 wyrazy „o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 9–12” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 7a i 9–12”;

- 12) po art. 47a dodaje się art. 47b w brzmieniu:

„Art. 47b. 1. Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, są obowiązani do obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka u dziennego opiekuna o kwotę otrzymanego świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”.

2. Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, którzy otrzymali świadczenie „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, i nie obniżyli opłaty rodzica za pobyt dziecka u dziennego opiekuna o kwotę otrzymanego świadczenia „aktywnie w żłobku”, są obowiązani do zwrotu tego świadczenia. Przepisy art. 52 ust. 3–6 i 8–10 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” stosuje się odpowiednio.”;

- 13) w art. 50:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nianią nie może być osoba, która figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”,

- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Umowa uaktywniająca jest zawierana w formie pisemnej między nianią a rodzicem.”,

- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Rodzic, zawierając umowę uaktywniającą, jest obowiązany zweryfikować spełnianie przez nianię warunku określonego w ust. 1a.”,

- d) uchyla się ust. 5;

- 14) w art. 51:

- a) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) rodzic jest zatrudniony, świadczy usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej stanowiącej tytuł do ubezpieczeń społecznych, prowadzi pozarolniczą działalność lub działalność rolniczą;”;

- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. W przypadku utraty przez rodzica zatrudnienia, zaprzestania świadczenia usług lub działalności, o których mowa w ust. 3 pkt 2, składki opłaca się przez okres 3 miesięcy od dnia zaprzestania wykonywania aktywności zawodowej.”;
- 15) w art. 54 w ust. 2:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w związku z otrzymaniem świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”.”;
- b) po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
- „4) spełniania przez odpowiednio żłobek, klub dziecięcy lub dziennego opiekuna standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c oraz w przepisach odrębnych.”;
- 16) w art. 55 w ust. 2:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) niewywiązywaniu się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w związku z otrzymaniem świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”.”;
- b) po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) niespełnianiu przez odpowiednio żłobek, klub dziecięcy lub dziennego opiekuna standardów opieki określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 6c oraz w przepisach odrębnych.”;
- 17) w art. 57 w ust. 1:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy albo dzienny opiekun nie spełniają standardów opieki określonych w niniejszej ustawie, w tym na podstawie przepisów art. 6c, oraz na podstawie przepisów odrębnych.”;
- b) w pkt 3 na końcu dodaje się przecinek i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
- „4) podmiot prowadzący żłobek, klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, nie wywiązuje się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w związku z otrzymaniem świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”.”;
- 18) w art. 62:
- a) w ust. 1a pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) środków na finansowanie planu rozwojowego, o których mowa w art. 14ln ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324).”;
- b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. O przyznanie środków finansowych, o których mowa w ust. 1a, w ramach realizacji programów, o których mowa w ust. 1, mogą ubiegać się podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, które nie figurują w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o którym mowa w art. 210 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”;
- c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:
- „6a. Wojewoda może przyznawać dofinansowanie do wysokości łącznej kwoty wydatków określonych przez ministra właściwego do spraw rodziny na cały okres realizacji programu, o którym mowa w ust. 1.
- 6b. Do terminu zwrotu środków, o których mowa w ust. 1a pkt 3, stosuje się odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 189 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.”;

d) ust. 7b otrzymuje brzmienie:

„7b. Organem odwoławczym od decyzji wydanej przez wojewodę jest minister właściwy do spraw rodziny.”,

e) uchyla się ust. 8a,

f) dodaje się ust. 10–15 w brzmieniu:

„10. Środki, o których mowa w ust. 1a pkt 3 i 4:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu,
- 3) pobrane nienależnie,
- 4) pobrane w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.

11. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 10, wojewoda wzywa do zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

12. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 11, wojewoda wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i nie dłuższy niż 14 dni od dnia doręczenia decyzji termin zwrotu, po upływie którego nalicza się odsetki, a także pouczenie o sankcji wynikającej z ust. 13, z zastrzeżeniem ust. 16. Decyzji nie wydaje się, jeżeli dokonano zwrotu środków przed jej wydaniem.

13. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, podmiot, o którym mowa w art. 8 ust. 1, korzystający z programów, o których mowa w ust. 1, zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, jeżeli w zakresie środków, o których mowa w ust. 1a pkt 3 i 4:

- 1) otrzymał płatność na podstawie przedstawionych jako autentyczne dokumentów podrobionych lub przerobionych lub dokumentów potwierdzających nieprawdę lub
- 2) nie zwrócił środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 10, lub
- 3) okoliczności, o których mowa w ust. 10, wystąpiły wskutek popełnienia przestępstwa przez podmiot upoważniony do dokonywania wydatków, a w przypadku gdy podmiot ten nie jest osobą fizyczną – przez osobę uprawnioną do wykonywania czynności w imieniu podmiotu, przy czym fakt popełnienia przestępstwa przez wyżej wymieniony podmiot został potwierdzony prawomocnym wyrokiem sądowym.

14. Do spraw wykluczenia, o którym mowa w ust. 13, stosuje się odpowiednio art. 207 ust. 5–7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

15. Do spraw dotyczących należności z tytułu zwrotu środków, o których mowa w ust. 1a, przeznaczonych na realizację programów, o których mowa w ust. 1, oraz innych należności związanych z realizacją tych programów, a także odsetek od tych środków i od tych należności, w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie stosuje się:

- 1) przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572);
- 2) odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760).”;

19) po art. 63a dodaje się art. 63b i art. 63c w brzmieniu:

„Art. 63b. 1. Minister właściwy do spraw rodziny może opracowywać resortowe oraz rządowe programy dofinansowania zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

2. Programy, o których mowa w ust. 1, kieruje się w szczególności do jednostek samorządu terytorialnego.

3. Programy, o których mowa w ust. 1, mogą być dofinansowane z dotacji celowej budżetu państwa oraz ze środków Funduszu Pracy.

4. Do udzielania dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 63c. 1. Minister właściwy do spraw rodziny może podejmować działania służące podnoszeniu jakości opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz rozwojowi instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, a także inicjować promocję działań na rzecz opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz przeprowadzanie badań, ekspertyz i analiz dotyczących opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny może opracowywać resortowe oraz rządowe programy. Realizację zadań, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny może także zlecić w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 oraz z 2024 r. poz. 834), lub zlecić na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.

3. Wydatki na realizację zadań, o których mowa w ust. 1, w tym koszty obsługi tych zadań, są finansowane z budżetu państwa oraz ze środków Funduszu Pracy.

4. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, może odbywać się we współpracy z wojewodą.

5. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, Prezes Rady Ministrów może dokonać, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, między częściami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych wynikającego z ustawy budżetowej.

6. Do udzielania dotacji celowych na realizację zadań, o których mowa w ust. 1, przepisów art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się.”;

20) w art. 64 w ust. 4:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wysokość wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego na zapewnienie funkcjonowania miejsc opieki, bez wydatków inwestycyjnych i wydatków na remonty, w prowadzonych przez nie instytucjach opieki oraz liczbę miejsc opieki w roku, na którą ponoszone są te wydatki;”;

b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) wysokość wydatków ponoszonych przez instytucje publiczne;”;

21) art. 64aa otrzymuje brzmienie:

„Art. 64aa. Informacje zawarte w rejestrze oraz wykazie udostępnia się, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu udzielenia świadczeń „aktywnie w żłobku” oraz „aktywni rodzice w pracy”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, realizacji prawa do tych świadczeń, a także monitorowania realizacji tych praw.”;

22) uchyla się rozdział 8a.

Art. 69. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 152) w art. 66b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w celu weryfikacji prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy” i świadczenia „aktywnie w żłobku”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858), świadczenia wychowawczego oraz świadczenia dobry start, pozyskuje z bazy danych SIO dane identyfikacyjne ucznia obejmujące imię (imiona), nazwisko i numer PESEL, a w przypadku ucznia nieposiadającego numeru PESEL – imię (imiona), nazwisko, datę urodzenia, serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz dane rodzinowe ucznia obejmujące informacje o:”.

Art. 70. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177, 742 i 743) w art. 38e:

1) w ust. 1:

a) uchyla się pkt 17 i 18,

b) dodaje się pkt 19–21 w brzmieniu:

„19) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 – w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a i b – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 – w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858), osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin;

- 20) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 – w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a i b – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 – w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin;
 - 21) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 – w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 9 – w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywnie w domu”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin.”;
- 2) w ust. 4:
 - a) uchyla się pkt 10,
 - b) dodaje się pkt 11 i 12 w brzmieniu:
 - „11) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3, 5 i 23, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin;
 - 12) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3, 5 i 23, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin.”;
 - 3) w ust. 5:
 - a) uchyla się pkt 10,
 - b) dodaje się pkt 11 i 12 w brzmieniu:
 - „11) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3, 5 i 21, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywni rodzice w pracy”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin;
 - 12) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3, 5 i 21, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin.”;
 - 4) w ust. 6:
 - a) uchyla się pkt 9,
 - b) dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
 - „10) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1–3 i 9, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”, osób pobierających to świadczenie oraz członków ich rodzin.”.

Art. 71. W ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r. poz. 2424) w art. 36 w ust. 1 w pkt 9 w lit. b oraz w pkt 10 w lit. b wyrazy „5,60 mln zł” zastępuje się wyrazami „33,50 mln zł”.

Art. 72. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 14 w ust. 4 uchyla się pkt 6;
- 2) w art. 25 w ust. 7 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają również potrąceniu z wypłacanego świadczenia „aktywny rodzic”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858).”.

Art. 73. W ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, 232, 834 i 854) w art. 26:

- 1) w ust. 1:
 - a) uchyla się pkt 4 i 5,
 - b) dodaje się pkt 6 w brzmieniu,
 - „6) świadczenia „aktywnie w żłobku”, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858), jeżeli:
 - a) zamieszkuje z dzieckiem, na które ubiega się o świadczenie „aktywnie w żłobku” lub otrzymuje świadczenie „aktywnie w żłobku”, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz
 - b) posiada nieprzerwanie, przez okres nie krótszy niż 365 dni, uprawnienie, o którym mowa w art. 2 ust. 1, oraz
 - c) dziecko, na które ubiega się o świadczenie „aktywnie w żłobku” lub otrzymuje świadczenie „aktywnie w żłobku” posiada nieprzerwanie, przez okres nie krótszy niż 365 dni, uprawnienie, o którym mowa w art. 2 ust. 1.”;
- 2) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Koszty obsługi świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, wynoszą 1,5 % kwoty przeznaczonej na wypłatę tych świadczeń.”;
- 3) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Komendant Główny Straży Granicznej udostępnia Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, ustalającemu prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6, oraz, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, organowi właściwemu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych ustalającemu prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, informację o okoliczności, o której mowa w art. 11 ust. 2 oraz informację o posiadaniu nieprzerwanie, przez okres nie krótszy niż 365 dni, uprawnienia, o którym mowa w art. 2 ust. 1.”;
- 4) ust. 3c–3i otrzymują brzmienie:

„3c. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz organ właściwy w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych mogą wzywać obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, ubiegającego się lub otrzymującego świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, do osobistego stawiennictwa we wskazanej w wezwaniu jednostce organizacyjnej w terminie 3 dni roboczych w celu złożenia wyjaśnień niezbędnych do prawidłowego ustalenia i realizacji świadczeń.

3d. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz organ właściwy w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych pozostawiają bez rozpatrzenia wnioski o ustalenie prawa do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, jeżeli obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który został wezwany do osobistego stawiennictwa, nie stawił się we wskazanej jednostce organizacyjnej w wyznaczonym terminie.

3e. Wypłata świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, podlega wstrzymaniu, jeżeli otrzymujący te świadczenia obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który został wezwany do osobistego stawiennictwa, nie stawił się we wskazanej jednostce organizacyjnej w wyznaczonym terminie.

3f. W przypadku gdy obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który został wezwany do osobistego stawiennictwa, stawił się we wskazanej jednostce organizacyjnej po upływie wyznaczonego terminu, świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, wypłaca się od miesiąca następującego po miesiącu, w którym obywatel ten stawił się we wskazanej jednostce organizacyjnej, o ile spełnia warunki uprawniające do świadczeń.

3g. Wypłata świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, podlega wstrzymaniu, jeżeli otrzymujący te świadczenia obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, lub dziecko, na które przysługuje świadczenie, wyjedzie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3h. W przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 3g, wjedzie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, wypłaca się od miesiąca, w którym wstrzymano ich wypłatę, o ile są spełnione warunki uprawniające do tych świadczeń.

3i. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz organ właściwy w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych są obowiązani do weryfikacji dalszego prawa do świadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, w szczególności na podstawie danych dostępnych z rejestrów publicznych, w tym z rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3, i z rejestru PESEL.”;

- 5) w ust. 4 wyrazy „oraz świadczenia lub dofinansowanie, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 5” zastępuje się wyrazami „oraz świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6”;
- 6) w ust. 4b:
 - a) wyrazy „o przyznanie świadczeń i dofinansowania” zastępuje się wyrazami „o przyznanie świadczeń”,
 - b) wyrazy „wnioski o świadczenia i dofinansowanie” zastępuje się wyrazami „wnioski o świadczenia”;
- 7) w ust. 4d:
 - a) wyrazy „prawa do świadczeń lub dofinansowania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 5” zastępuje się wyrazami „prawa do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 6”,
 - b) wyrazy „świadczeń i dofinansowania liczony jest” zastępuje się wyrazami „świadczeń jest liczony”;
- 8) w ust. 4e i 4f wyrazy „przez powiat świadczeń i dofinansowania, o których mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazami „przez powiat świadczeń, o których mowa w ust. 1”;
- 9) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do zamówień publicznych niezbędnych do zapewnienia prawa do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.”.

Art. 74. W ustawie z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2099) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, mogą być obsługiwane w systemie teleinformatycznym w przypadku, gdy jedną ze stron umowy jest rodzic w rozumieniu art. 3 tej ustawy, zwany dalej „rodzicem”;
- 2) użyty w art. 1 w ust. 4, w art. 3 w ust. 1, w art. 4 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 2, w art. 5 w ust. 1 w pkt 1 i 2, w art. 6 w ust. 3, 4 i w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w ust. 7, w art. 7 w ust. 2, w art. 8 w ust. 2 oraz w art. 14 w ust. 1, w różnym przypadku wyraz „rodzice” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „rodzic”;
- 3) w art. 4 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dane ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 2, są przekazywane na profilu informacyjnym pracodawcy, zleceniodawcy albo rodzica utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Jeżeli pracodawca, zleceniodawca albo rodzic nie posiadają profilu informacyjnego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakłada ten profil po autoryzacji dostępu do systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepisy końcowe

Art. 75. 1. Osoby, którym zostało przyznane prawo do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują prawo do tego dofinansowania, jeżeli spełniają warunki określone w ustawie zmienianej w art. 68 w brzmieniu dotychczasowym.

2. W sprawach dotyczących dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, do którego prawo powstało do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, nie przysługuje, jeżeli na to samo dziecko, za dany miesiąc, zostało przyznane prawo do świadczeń „aktywny rodzic”.

4. Świadczenia „aktywny rodzic” nie przysługują, jeżeli na to samo dziecko, za dany miesiąc, zostało przyznane prawo do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem ust. 5.

5. W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku” w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, prawo do świadczenia „aktywnie w żłobku” ustala się, począwszy od miesiąca wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepisy art. 47 ust. 2–4 stosuje się.

6. W przypadku osób, które nabyły prawo do świadczenia „aktywny rodzic” za okres, za który zostało wypłacone dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, albo prawo do rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, świadczenie „aktywny rodzic” rozlicza się poprzez zaliczenie odpowiednio wypłaconego dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, albo rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, w poczet przyznanego świadczenia „aktywny rodzic”. Rozliczenie nie wymaga wydania decyzji o nienależnie pobranym świadczeniu.

7. Osoby, którym zostało przyznane prawo do rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, zachowują prawo do tego kapitału, jeżeli spełniają dotychczasowe warunki określone w ustawie uchylanej w art. 87.

8. W sprawach dotyczących rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, do którego prawo powstało do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

9. Rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, nie przysługuje, jeżeli na to samo dziecko, za dany miesiąc, zostało przyznane prawo do świadczeń „aktywny rodzic”.

10. Świadczenia „aktywny rodzic” nie przysługują, jeżeli na to samo dziecko, za dany miesiąc, zostało przyznane prawo do rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87.

11. Łączna maksymalna wysokość rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, oraz świadczenia „aktywnie w domu” pobranych na dane dziecko nie może być wyższa niż 12 000 zł.

12. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia „aktywny rodzic” łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, ustalone ostateczną decyzją, podlegają potrąceniu z wypłacanego na podstawie przepisów dotychczasowych dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, i z wypłacanego na podstawie przepisów dotychczasowych rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87.

13. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, ustalone ostateczną decyzją, podlegają potrąceniu z wypłacanego na podstawie przepisów dotychczasowych dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, i z wypłacanego na podstawie przepisów dotychczasowych rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87.

14. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu, informuje osoby pobierające dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, oraz osoby pobierające na podstawie przepisów dotychczasowych rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie uchylanej w art. 87, o możliwości ubiegania się o świadczenia „aktywny rodzic” i o warunkach uprawniających do tych świadczeń.

Art. 76. 1. Podmioty prowadzące żłobki i kluby dziecięce są obowiązane do złożenia do dnia 28 lutego 2026 r. wniosku, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, zawierającego oświadczenie, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 5a ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Od wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie pobiera się opłaty.

3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzący rejestr, o którym mowa w art. 26 ustawy zmienianej w art. 68, jest obowiązany do dnia 31 marca 2026 r. do uzupełnienia danych zawartych w tym rejestrze o dane, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 9a ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 77. 1. Podmioty zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 68, są obowiązane do złożenia do dnia 28 lutego 2026 r. wniosku, o którym mowa w art. 46b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, zawierającego oświadczenie, o którym mowa w art. 46b ust. 2 pkt 4a ustawy zmienianej w art. 68.

2. Od wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie pobiera się opłaty.

3. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzący wykaz, o którym mowa w art. 36 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 68, jest obowiązany do dnia 31 marca 2026 r. do uzupełnienia danych zawartych w tym wykazie o dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 7a ustawy zmienianej w art. 68.

Art. 78. 1. Uznaje się, że od dnia 19 stycznia 2023 r.:

- 1) ogłoszone przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu programy, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, mogą być dofinansowane ze środków na finansowanie planu rozwojowego, o których mowa w art. 14ln ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324);
- 2) o przyznanie środków finansowych, o których mowa w pkt 1, w ramach realizacji programów, o których mowa w pkt 1, mogą ubiegać się podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, które nie figurują w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, o którym mowa w art. 210 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 67;
- 3) wojewoda może przyznawać dofinansowanie do wysokości łącznej kwoty wydatków określonych przez ministra właściwego do spraw rodziny na cały okres realizacji programów, o których mowa w pkt 1;
- 4) do terminu zwrotu środków, o których mowa w art. 62 ust. 1a pkt 3 ustawy zmienianej w art. 68, stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 189 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 67.

2. Do ogłoszonych przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu programów, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, stosuje się przepisy art. 62 ust. 10–15 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W sprawach o zwrot środków, o których mowa w art. 62 ust. 1a pkt 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, zakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 79. 1. Do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rodziny w związku z wdrożeniem zadań wynikających z niniejszej ustawy, realizacją zadań związanych z określaniem warunków nabywania prawa do świadczeń „aktywny rodzic” oraz zasad przyznawania i wypłacania tych świadczeń, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

2. Zamawiający, w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr oraz zakresu usług;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;
- 5) okoliczności faktyczne uzasadniające udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Art. 80. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie niniejszej ustawy, zamieści na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej informację o wymogach, które muszą spełniać, na potrzeby złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywni rodzice w pracy”, wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w żłobku” i wniosku o ustalenie prawa do świadczenia „aktywnie w domu” oraz załączników do tych wniosków, banki krajowe, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe świadczące usługi drogą elektroniczną oraz minister właściwy do spraw rodziny.

Art. 81. 1. W 2024 r. podział rezerw celowych, o którym mowa w art. 154 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 67, na realizację niniejszej ustawy oraz ustawy zmienianej w art. 68 jest dokonywany do dnia 31 grudnia 2024 r.

2. W 2024 r. minister właściwy do spraw rodziny może występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o podział rezerw celowych, w wyniku którego następuje zwiększenie wydatków części budżetowych państwa, których jest dysponentem, w terminie do dnia 5 listopada 2024 r.

Art. 82. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwi ze względu na miejsce prowadzenia odpowiednio żłobka, klubu dziecięcego lub zatrudniania dziennego opiekuna, w terminie do dnia 31 grudnia 2025 r., informuje podmioty prowadzące żłobki i kluby dziecięce, podmioty zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 68, o zmianach w zasadach dotyczących funkcjonowania odpowiednio żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów.

Art. 83. Przepisy art. 62 ust. 7b ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy do decyzji wydanych przez wojewodów w sprawach dotyczących programów, o którym mowa w art. 62 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 68, ogłoszonych po dniu wejścia w życie niniejszego przepisu.

Art. 84. Wysokość kosztu, o którym mowa w art. 15 ust. 4, na okres od dnia 1 października 2024 r. do dnia 31 marca 2025 r., wynosi 2200 zł.

Art. 85. Rada Ministrów składa po raz pierwszy Sejmowi i Senatowi sprawozdanie, o którym mowa w art. 6, za okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2025 r., w terminie do dnia 30 września 2026 r.

Art. 86. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6c ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 6c ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 87. Traci moc ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2023 r. poz. 883).

Art. 88. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 5, art. 55 ust. 4–7, art. 68 pkt 18 i 19, art. 75 ust. 14 i art. 78–81, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 68 pkt 3 i art. 86, które wchodzi w życie z dniem 28 czerwca 2024 r.;
- 3) art. 68 pkt 7 lit. a tiret pierwsze, pkt 8, pkt 9, pkt 10 lit. a tiret pierwsze i pkt 11, art. 76 i art. 77, które wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2025 r.;
- 4) art. 68 pkt 4, pkt 15 lit. b, pkt 16 lit. b, pkt 17 lit. a i pkt 18 lit. d oraz art. 83, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*